

WARUNKI I SPOSOBY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO
KLASY IV-VII
SP11 2017/1018

I WPROWADZENIE

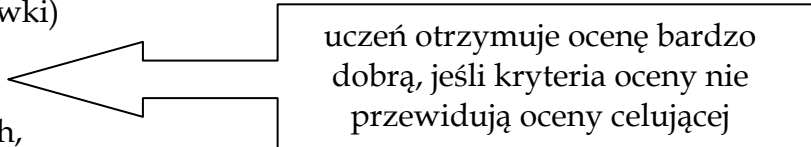
Przedmiotowe Zasady Oceniania z języka polskiego opracowali nauczyciele języka polskiego na podstawie Statutu SP 11 w Jeleniej Górze.

Na wniosek nauczycieli języka polskiego dyrektor szkoły zatwierdził do realizacji program nauczania języka polskiego i podręczniki opracowane przez wydawnictwo NOWA ERA "Teraz polski" kl. 5 i 6 oraz „Nowe Słowa na Start” kl. 4 i 7. Program nauczania języka polskiego przygotowano z myślą o kształceniu literackim i kulturowym oraz językowym.

W pracy dydaktycznej nauczyciele języka polskiego wykorzystują materiały dydaktyczne, diagnostyczne, rozkłady i kryteria oceniania opracowane przez wydawnictwo NOWA ERA oraz OPERON.

II ZASADY OCENIANIA

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami jawności i sprawiedliwości.
2. Uczeń jest klasyfikowany dwa razy w roku: oceną śródroczną i oceną roczną, która uwzględnia ocenę śródroczną.
3. Przygotowanie ucznia do lekcji języka polskiego - niezbędne na każdych zajęciach są: podręcznik, (ćwiczenia), zeszyt przedmiotowy w szeroką linię (co najmniej 32 kartkowy), przybory do pisania: długopis lub pióro, kolorowe kredki lub pisaki, ołówek, gumka, klej.
4. Uczeń powinien mieć zawsze odrobione pisemne zadanie domowe oraz ustne zadanie domowe – przygotowanie z trzech ostatnich lekcji.
5. Po kilkudniowej nieobecności uczeń zobowiązany jest w ciągu tygodnia do uzupełnienia zaległości.
6. Każdy uczeń w ciągu semestru powinien otrzymać minimum 4 oceny. Ustala się: minimum 1 wypracowanie klasowe, 1 test polonistyczny, 1 sprawdzian z nauki o języku, 1 sprawdzian ortograficzny w półroczu.
7. Uczeń otrzymuje oceny za:
 - a. prace klasowe, sprawdziany - uczeń otrzymuje ocenę celującą, jeżeli otrzyma 100% pkt. lub w pracy pisemnej w sposób wyczerpujący i kreatywny ujmuje temat oraz zapisuje ją bez rażących błędów,
 - b. sprawdziany (kartkówki)
 - c. odpowiedzi ustne,
 - d. zadania domowe,
 - e. aktywność na lekcjach,
 - f. wypowiedzi ustne przygotowane w domu lub w klasie
 - g. udział w konkursach i olimpiadach - ocenę celującą cząstkową otrzymuje za szczególne osiągnięcia, I miejsce; ocenę bardzo dobrą - II - III miejsce.
8. Ocenę celującą na koniec semestru/roku otrzymuje uczeń, który w wysokim stopniu opanował materiał z podstawy programowej (za prace klasowe i sprawdziany otrzymuje ocenę celującą) lub jest laureatem konkursów

uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeśli kryteria oceny nie przewidują oceny celującej

szkolnych i pozaszkolnych, które potwierdzają doskonałą znajomość całości podstawy programowej.

9. Ocenę śródroczną i ocenę roczną ustala się na podstawie ocen bieżących z podstawowych umiejętności: odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji, analizy i interpretacji tekstów kultury oraz tworzenia wypowiedzi. Ocena klasyfikacyjna nie jest średnią arytmetyczną ocen częściowych - największą wagę mają oceny z prac klasowych.
10. Na koniec semestru nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów zaliczeniowych.
11. Kartkówki, czyli materiał obejmujący 3 ostatnie lekcje, nie muszą być zapowiadane i nie mogą być przez ucznia poprawiane.
12. Prace klasowe - całogodzinne prace pisemne w postaci wypracowań, testów lub sprawdzianów, z większych partii materiału, są zapowiadane z wyprzedzeniem 1 tygodnia.
13. Uczeń nieobecny na pracy klasowej musi ją napisać w terminie ustalonym z nauczycielem.
14. Każdą pracę klasową i sprawdzian, napisane na ocenę niedostateczną, dopuszczającą i dostateczną, można poprawić. Poprawa jest dobrowolna i odbywa się w ciągu 2 tygodni od dnia podania informacji o ocenach. Uczeń poprawia pracę tylko raz, brane są pod uwagę obie oceny. Testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem i dyktanda nie mogą być poprawiane.
15. Uczeń może zgłosić brak przygotowania do zajęć (tj. brak zadania domowego, brak podręcznika, zeszytu, ćwiczeń) przed rozpoczęciem lekcji, z wyjątkiem tych, na których jest pisana praca klasowa, sprawdzian lub zapowiedziana kartkówka - pierwsze bez konsekwencji. Każde kolejne nieprzygotowanie odnotowane jest w dzienniku jako minus (-). Trzy minusy zamieniają się w ocenę niedostateczną. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie zgłosił przed lekcją braku pracy domowej.
16. Za nieterminowe oddawanie wypracowań uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, którą zobowiązany jest poprawić w ciągu dwóch tygodni. Po tym terminie zaległą pracę uczeń pisze w klasie.
17. Aktywność na lekcjach nagradzana jest „plusami”. Za 5 zgromadzonych „plusów” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą. Przez aktywność na lekcji rozumiemy: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, rozwiązywanie zadań dodatkowych w czasie lekcji, aktywną pracę w grupach.
18. Uczeń pracuje w domu ze słownikiem ortograficznym - samodzielnie sprawdza pisownię wyrazów trudnych, poprawia błędy, utrwala poznane zasady ortograficzne (szczególnie - dotyczące pisowni wyrazów z ó,u,rz,ż,ch,h; pisowni nie z rzeczownikami, czasownikami, przymiotnikami oraz pisowni wielką literą nazw własnych). Trzy błędy ort. w pracy domowej ucznia w zakresie wskazanych zasad powodują obniżenie oceny o jeden stopień.
19. W pracy pisemnej należy pamiętać o: ciekawym i barwnym pisaniu na temat (realizacja tematu), właściwej formie pracy (np.: list, opowiadanie, opis), poprawności językowej (jęz.), poprawności ortograficznej (ort.), poprawności interpunkcyjnej (int.), akapitach (wstęp, rozwinięcie, zakończenie).

20. Za prace niesamodzielne uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy.
21. Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy. Uczeń dba o estetykę prac, zeszytu, podręcznika.
22. Oceny i uwagi nauczyciela powinny być podpisane przez Rodzica.
23. Wszystkie prace klasowe są archiwizowane do końca roku szkolnego. Uczeń lub rodzic (opiekun) mają prawo wglądu do tych prac w szkole.

III METODY INFORMOWANIA O OSIĄGNIĘCIACH UCZNIĄ

1. Wpisy do dziennika klasowego

- oceny: celujący (6), bardzo dobry (5), dobry (4), dostateczny (3), dopuszczający (2), niedostateczny (1)

2. Dodatkowe metody

- recenzje prac (oceny opisowe)
- opisowe oceny ustne
- plusy za aktywność na lekcji
- punkty na sprawdzianach

IV METODY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ - OGÓLNE ZASADY I KRYTERIA OCEN

1. Praca pisemna (praca klasowa i domowa) - różne formy wypowiedzi:

- zgodność z tematem
- poprawność merytoryczna
- stopień rozwinięcia tematu
- kompozycja
- poprawność i bogactwo języka
- poprawność interpunkcyjna i ortograficzna
- estetyka i przejrzystość zapisu

Prace mogą być oceniane z uwzględnieniem stopnia realizacji wymienionych kryteriów (recenzja i ocena) lub z zastosowaniem skali punktowej przeliczanej na oceny.

2. Inne prace klasowe:

- test z zadaniami zamkniętymi
- sprawdzian wiadomości i umiejętności z pytaniami otwartymi
- sprawdzian z treści lektury
- sprawdzian z wiedzy o literaturze lub nauki o języku
- test polonistyczny
- test diagnostyczny i podsumowujący

Ogólne kryteria tekstów punktowanych:

Prace klasowe

0 - 29% pkt- niedostateczny

49% - 30% pkt - dopuszczający

50% - 74% pkt - dostateczny

75% - 89% pkt - dobry

90% - 99% pkt - bardzo dobry

100%-99% - celujący

Kartkówki:

0 - 29% pkt- niedostateczny

50% - 30% pkt - dopuszczający

51% - 74% pkt - dostateczny

75% - 90% pkt - dobry

91% - 100% pkt - bardzo dobry

Krótkie sprawdziany, kartkówki mogą być oceniane z wykorzystaniem innej skali punktowej ze względu na poziom trudności. Należy podać je przed sprawdzianem.

3. Dyktando, sprawdziany ortograficzne.

a) Dyktando na podstawie podanego do nauczania słownictwa - oceniane jak kartkówki.

0 bł. - bardzo dobry

1 bł. - dobry

2 bł. - +dostateczny

3 bł. - dostateczny

4 bł. - dopuszczający

5 bł. - niedostateczny

b) Dyktando konkursowe, dyktando z nieznanego słownictwa - oceniane jak prace klasowe.

0 bł. (podstawowe) - celujący

1 bł. - bardzo dobry

2 bł. - dobry

3 - 4 bł. - dostateczny

5 - 6 bł. - dopuszczający

7 bł. - niedostateczny

c) Sprawdziany ortograficzne, uzasadnianie pisowni wyrazów na podstawie omówionych zasad - oceniane jak kartkówki.

Za jeden błąd ortograficzny przyjmuje się kilkukrotne popełnianie przez ucznia błędu w tym samym wyrazie, a także powtarzanie tego samego błędu w zapisie wyrazów należących do tej samej rodziny.

Każde dyktando poprzedzone jest przypomnieniem określonych zasad ortograficznych, przeprowadzeniem ćwiczeń, pracą ze słownikiem ortograficznym. Dyktanda są oceniane zgodnie z przyjętymi ogólnymi zasadami, szczegółowe kryteria są podawane przed każdym dyktandem.

Uczniowie ze stwierdzoną dysleksją lub z zaleceniami w opinii z PPP dotyczącymi nieoceniania poprawności ortograficznej piszą sprawdziany ze znajomości zasad i umiejętności uzasadniania pisowni wyrazów. Oceniani są według tych samych kryteriów.

4. Odpowiedź ustna

- znajomość zagadnienia
- umiejętność kojarzenia różnych informacji i wyciągania wniosków
- sposób rozumowania
- poprawność języka i bogactwo słownika
- rozumienie i stosowanie terminów.

5. Recytacja

- znajomość tekstu
- właściwe tempo mówienia
- wyraźne mówienie
- wyraziste mówienie, interpretacja głosowa
- ogólny wyraz artystyczny

Ocena zgodnie z realizacją wymienionych kryteriów lub z wykorzystaniem skali punktowej.

6. Praca z tekstem kultury (analiza i interpretacja)

- ocena sformułowana na podstawie zakresu kształcenia literackiego i kulturowego rozpisanego na poziomych wymaganiach.

7. Kartkówki

- Kartkówki (krótkie sprawdziany) mogą być oceniane z wykorzystaniem innej skali punktowej ze względu na poziom trudności sprawdzianu. Należy podać je przed sprawdzianem.

8. Samokształcenie

- wyszukiwanie i porządkowanie informacji w różnych źródłach
- wykorzystanie technik multimedialnych
- korzystanie ze słowników
- korzystanie z zasobów bibliotecznych

9. Praca w formie projektu

- zgodność projektu z tematem
- bogactwo i oryginalność wyrażonej treści
- oryginalność zastosowanej techniki (technologii)
- estetyka wykonania
- prezentacja

10. Aktywność na lekcji

- zaangażowanie, udział w dyskusji
- ciekawa i rzeczowa prezentacja przygotowanych materiałów
- zgodność z poleceniem
- umiejętność pracy indywidualnej i grupowej

11. Współpraca w grupie w związku z realizacją konkretnych zadań

- ogólne zaangażowanie w pracę grupy
- bezpośredni wkład w realizację powierzonego zadania
- stopień wywiązania się z pełnionej funkcji
- umiejętność współpracy z innymi
- rozumienie własnej sytuacji w grupie

12. Praca dodatkowa

- osiągnięcia w konkursach szkolnych, rejonowych i wojewódzkich
- twórczość własna
- inwencja twórcza, inicjowanie, samodzielność i efektywność w realizacji zadań dodatkowych.

V KRYTERIA WYMAGAŃ

Kryteria wymagań rozpisane na poziomy podstawowy i ponadpodstawowy zawarte są w przedmiotowych zasadach oceniania dla klasy IV, V i VI. Uwzględniają one zakres kształcenia literackiego i kulturowego oraz językowego.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował w stopniu minimalnym wymagań określonych dla poziomu podstawowego, jego wiedza i umiejętności nie pozwalają na kontynuowanie nauki na wyższym poziomie, a uczeń nie podejmuje prób sprostania tym wymaganiom, nawet przy pomocy nauczyciela.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który opanował część wymagań określonych dla poziomu podstawowego, jego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonywanie zadań o niewielkim stopniu trudności.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który posiadał kompetencje określone dla poziomu wymagań podstawowych, a ponadto jego wiedza i umiejętności są użyteczne w życiu i niezbędne do kontynuowania nauki na wyższym szczeblu.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który posiadał kompetencje określone dla poziomu wymagań podstawowych, a ponadto opanował część wymagań określonych dla poziomu ponadpodstawowego.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował poziom wymagań podstawowych i ponadpodstawowych.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w pełni opanował poziom wymagań podstawowych i ponadpodstawowych, a jego wiadomości i umiejętności wykraczają poza treści podstawy programowej.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCEN

Stopień celujący

otrzymuje uczeń, który:

- osiąga sprawności o charakterze polonistycznym,
- samodzielnie rozwiązuje problemy pojawiające się w edukacji polonistycznej,
- czyta biegle, rozumie przeczytany tekst, interpretuje go,
- ma bogaty zasób leksykalny, w swoich wypowiedziach stosuje różnorodne konstrukcje składniowe,

- swobodnie posługuje się wszystkimi przewidzianymi w programie nauczania formami wypowiedzi, tworzy różne teksty zgodnie z kryteriami, ciekawe pod względem treści i stylu, bezbłędne językowo,
- bardzo dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne i biegle je stosuje,
- systematycznie i z dużym zaangażowaniem pracuje podczas zajęć języka polskiego, zawsze starannie przygotowuje się do zajęć,
- wykazuje się aktywnością i pomysłowością twórczą,
- przejawia zainteresowanie przedmiotem; bierze udział w konkursach przedmiotowych, osiągając wysokie wyniki,
- pisze sprawdziany i prace klasowe na ocenę celującą (100%)

Stopień bardzo dobry

otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności i wiadomości objęte programem nauczania,
- rozwiązuje zadania i problemy o znacznym stopniu trudności,
- czyta bardzo dobrze pod względem technicznym, rozumie przeczytany tekst, wnioskuje na jego podstawie,
- formułuje różne teksty pisane i mówione zgodnie z kryteriami i poprawnie językowo,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych prezentuje bogaty zasób słownictwa, poprawną składnię i styl,
- dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, nie popełnia błędów ortograficznych i interpunkcyjnych,
- świadomie i prawidłowo stosuje w praktyce wiadomości gramatyczne i terminy teoretycznoliterackie przewidziane w programie nauczania,
- cechuje się aktywnością podczas zajęć,
- jest systematyczny i samodzielny w pracy na lekcjach i w domu,
- biegle posługuje się różnymi źródłami informacji.

Stopień dobry

otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełen zakres umiejętności i wiadomości wynikający z programu nauczania,
- zdobyte wiadomości potrafi wykorzystać do samodzielnego wykonywania zadań teoretycznych i praktycznych o stopniu trudności wykraczającym poza podstawę programową,
- czyta płynnie, wyraziście, dobrze rozumie przeczytany tekst, wyjaśnia jego sens,
- formułuje przewidziane programem wypowiedzi pisemne i ustne zgodnie z kryteriami, popełniając sporadycznie błędy językowe,
- na ogół prawidłowo stosuje w praktyce wiadomości gramatyczne i terminy teoretycznoliterackie przewidziane w programie nauczania,
- dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, na ogół stosuje je w swoich wypowiedziach,
- jest systematyczny w pracy, terminowo i starannie wykonuje zleczone zadania,
- stara się być aktywny podczas lekcji jęz. polskiego.

Stopień dostateczny

otrzymuje ją uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym, określonym przez podstawę programową,
- stosuje wiadomości w typowych zadaniach teoretycznych i praktycznych,
- czyta poprawnie pod względem technicznym, dosłownie rozumie przeczytany tekst,
- ma ubogi zasób słownictwa, ale formułuje wypowiedzi pisemne i ustne zgodnie z podstawowymi kryteriami, popełniając czasem błędy składniowe i stylistyczne,
- zna reguły ortograficzne, jednak nie zawsze stosuje je w swych wypowiedziach; popełnia błędy,
- na ogół poprawnie i terminowo wykonuje zadania,
- stara się być aktywny podczas zajęć.

Stopień dopuszczający

otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności i wiadomości bazowe, niezbędne w dalszej edukacji,
- potrafi przy pomocy nauczyciela rozwiązać proste zadania praktyczne i teoretyczne,
- słabo czyta pod względem technicznym, ale rozumie przeczytany tekst,
- ma znaczne trudności z formułowaniem wypowiedzi pisemnych i ustnych; nie

różnicuje swych prac

zgodnie z ustalonymi kryteriami, ma bardzo ubogi zasób słów, popełnia liczne błędy językowe,

- nie zna reguł ortograficznych, popełnia liczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne,
- w miarę systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy, ale nie zawsze wykonuje zadania domowe,
- jest bierny podczas lekcji, niechętnie wykonuje zlecone zadania,
- nie zawsze korzysta z możliwości poprawy słabych ocen.

Stopień niedostateczny

otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował umiejętności i wiadomości niezbędnych do dalszego zdobywania wiedzy,
- nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności, nawet przy pomocy nauczyciela,
- czyta niepoprawnie, na ogół nie rozumie sensu przeczytanego tekstu,
- nie nabył podstawowych sprawności językowych niezbędnych w dalszej edukacji, nie

buduje poprawnie zdań i wymaganych form wypowiedzi zgodnie z kryteriami oraz regułami ortograficznymi

i interpunkcyjnymi,

- nie wykazuje żadnej aktywności ani chęci do nauki,
- nie prowadzi systematycznie zeszytu,
- jest bierny, niechętnie i niedbale wykonuje zlecone zadania,
- świadomie opuszcza prace klasowe i sprawdziany, nie korzysta z możliwości ich poprawy.

Stopień wyższy otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane stopniom niższym.

W ciągu semestru uczniowie mogą otrzymywać także „plusy” i „minusy”. Zasady ich otrzymywania ustala nauczyciel uczący.

VI DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ DLA UCZNIÓW O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH

1. Uczniowie posiadający orzeczenie Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej dotyczące kształcenia specjalnego realizują program nauczania danej klasy dostosowany do potrzeb i możliwości ucznia, ograniczony do treści zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.
2. Uczniowie posiadający opinię Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej lub wskazanie zespołu ds. wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych zalecające dostosowanie wymagań do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia realizują program nauczania danej klasy dostosowany do potrzeb i możliwości ucznia, ograniczony do treści zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.
3. Wobec uczniów, którzy posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, opinię Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej lub wskazanie zespołu ds. wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych zalecające dostosowanie wymagań do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia, nauczyciele stosują metody i formy pracy dostosowane do ich możliwości oraz dostosowują wymagania edukacyjne i zasady oceniania.
4. Dostosowując wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów mających trudności w nauce, należy realizować treści zapisane w podstawie programowej kształcenia ogólnego.
5. Formy możliwych dostosowań, np.
 - niewymaganie głośnego czytania przy zaburzonej technice czytania,
 - więcej czasu na czytanie tekstów (poleceń, instrukcji), dodatkowe wyjaśnienia,
 - pozwalanie na korzystanie z audiobooków czy obowiązkowe poznawanie fragmentów tekstów (przy dłuższych lekturach),
 - dzielenie materiału na mniejsze partie,
 - wydłużenie czasu na odpowiedź,
 - formułowanie jasnych, prostych, precyzyjnych poleceń, pytania dodatkowe, unikania pytań problemowych,
 - zapowiadanie odpowiedzi z wyprzedzeniem,
 - uwzględnienie zaburzonej grafomotoryki przy ocenie prac pisemnych,
 - zróżnicowanie zadań zadawanych do domu, poleceń w czasie lekcji - zmniejszona ilość, stopień, trudność i obszerność zadań,
 - utrwalanie materiału i przygotowywanie do prac klasowych w czasie dodatkowych konsultacji,
 - dostosowanie kryteriów oceniania prac pisemnych dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu (dysgrafia, dysleksja), itp.
6. Dostosowania na sprawdzianach i pracach klasowych, np.
 - kryteria oceniania prac pisemnych uwzględniające specyficzne trudności w nauce
 - wydłużenie czasu pracy
 - korzystanie z pomocy dydaktycznych – słowniki.
7. O wyborze metod dostosowania decyduje nauczyciel ze względu na zalecenia zawarte w opiniach i orzeczeniach oraz badane kompetencje polonistyczne.

VII WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASACH IV-VIII

1. Cele kształcenia :

Zgodnie z założeniami nowej podstawy programowej głównym celem nauczania języka polskiego w szkole podstawowej jest kształcenie u uczniów umiejętności mówienia, słuchania, pisania i czytania w różnych sytuacjach komunikacyjnych.

Uczeń:

- rozwija umiejętność odbioru dzieł literackich i innych tekstów kultury poprzez rozumienie znaczeń dosłownych i prostych znaczeń przenośnych,
- rozwija umiejętność wypowiadania się w mowie i w piśmie na tematy poruszane na zajęciach, związane z poznawanymi tekstami kultury i własnymi zainteresowaniami,
- dba o poprawność językową wypowiedzi (w wypowiedziach pisanych również o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną),
- rozpoznaje cechy gatunkowe tekstów kultury,
- rozwija zainteresowanie językiem jako składnikiem dziedzictwa kulturowego,
- w kontakcie z dziełami kultury kształtuje swoją hierarchię wartości i wrażliwość, poczucie własnej tożsamości, swoją postawę patriotyczną i obywatelską oraz własne poczucie estetyki,
- szanuje odmiennosc kultur, przekonań religijnych, poglądów innych osób,
- przygotowuje się do publicznych występów,
- rozpoznaje swoje zainteresowania, możliwości, potrzeby językowe i czytelnicze po to, by rozbudzać swoje pasje czytelnicze, rozwijać zdolności i zainteresowania.

Na lekcjach języka polskiego ważne jest także kształcenie umiejętności ponadprzedmiotowych.

Uczeń powinien:

- kształcić umiejętności negocjowania, formułowania własnych sądów, argumentowania,
- efektywnie współdziałać w zespole poprzez tworzenie wspólnych przedsięwzięć, np. przygotowywanie spektaklu, redagowanie gazetki,
- rozwiązywać problemy,
- planować, organizować i oceniać własne uczenie się,
- posługiwać się technologią informacyjną, np. dyktafonem, programami przydatnymi w pracy dziennikarskiej lub przy tworzeniu prezentacji multimedialnych,
- krytycznie korzystać z zasobów internetu,
- wykorzystywać zdobytą wiedzę w praktyce,
- poszukiwać informacji w różnych źródłach, a następnie porządkować je i poprawnie wykorzystywać do własnych celów.

Zgodnie z założeniami nowej podstawy programowej uczniowie przygotowywani są do udziału w kulturze masowej.

Uczeń :

- kształci umiejętność rozpoznawania cech gatunkowych różnych tekstów kultury,
- rozbudza swoje zainteresowania czytelnicze, filmowe i teatralne,
- wykonuje różnego rodzaju działania twórcze (np. przygotowuje dramę, inscenizację, spektakl teatralny, pisze scenariusze filmowe, tworzy adaptacje, redaguje gazetkę szkolną, reżyseruje film, nagrywa słuchowisko radiowe, projektuje scenografię i kostiumy, tworzy podkłady muzyczne do przedstawień, afisze i plakaty),
- świadomie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych,
- przygotowuje się do samodzielnego korzystania z dóbr kultury: bibliotek, galerii, filharmonii, muzeów, teatrów, kin,
- rozbudza wrażliwość na sztukę poprzez różnorodne działania artystyczne (tworzenie własnych tekstów poetyckich i prozatorskich, np. „story line”, recytacje, grę aktorską, działania plastyczne, muzyczne),
- analizuje teksty kultury masowej,
- rozwija wrażliwość estetyczną,
- doskonalą umiejętność mądrego i krytycznego odbioru środków masowego przekazu.

2. Wymagania edukacyjne

Klasa 4:

CZYTANIE

Uczeń:

- sprawnie czyta teksty głośno i cicho,
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie i popularnonaukowe,
- wyszukuje w tekście informacje istotne dla zrozumienia treści,
- czyta i wygłasza tekst utworu z odpowiednią artykulacją,
- rozumie polecenia, instrukcje i informacje,
- odnajduje w tekście wskazany fragment,
- rozumie i przetwarza dane z tekstu.

ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

Uczeń:

- wskazuje składniki świata przedstawionego utworu literackiego,
- określa najważniejsze cechy gatunkowe: opowiadania, baśni, legendy, komiksu,
- rozumie ogólny sens utworu literackiego, określa jego temat,
- nazywa własne emocje, wrażenia, refleksje związane z lekturą,
- wyraża własne opinie o oraz charakteryzuje i ocenia postępowanie bohaterów,
- dostrzega różnicę pomiędzy światem przedstawionym a rzeczywistym,
- odróżnia postaci i wydarzenia fantastyczne od realistycznych,
- wyodrębnia główne cechy budowy utworu poetyckiego (wers, strofa),
- odczytuje intencje autora utworu,
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora),
- rozpoznaje środki wyrazu sztuki filmowej, teatralnej i ikonograficznej.

WYPOWIEDŹ USTNA (MÓWIENIE)

Uczeń:

- rozumie, na czym polega proces komunikowania się,
- uważnie słucha mówiącego i stara się rozpoznać intencje i cele jego wypowiedzi,
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała),
- formułuje logiczne i spójne wypowiedzi na interesujący go temat,
- uzasadnia własne zdanie, posługuje się logicznymi argumentami i przekonuje innych do swoich racji,
- wypowiada się na temat przeczytanych tekstów.

PISANIE

Uczeń:

- tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury, przestrzegając zasad poprawności językowej;
- redaguje poprawnie i ze świadomością celu teksty o charakterze użytkowym (zaproszenie, ogłoszenie, przepis kulinarny, notatka, list prywatny);
- sporządza plan ramowy
- tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), pamiętnik, opis, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka
- stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity)
- tworząc własne teksty przestrzega normy ortograficznej i interpunkcyjnej, budując zdania stosuje właściwe formy wyrazów.

ŚWIADOMOŚĆ JĘZYKOWA

Uczeń:

- zna polski alfabet i wyróżnia samogłoski i spółgłoski
- rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, przyimek, spójnik) i wskazuje różnice między nimi
- poprawnie wskazuje części zdania
- rozpoznaje i rozumie funkcje głównych części zdania (podmiot, orzeczenie)
- rozumie różnice pomiędzy częściami mowy a częściami zdania
- potrafi poprawnie odmieniać wyrazy
- rozpoznaje i stosuje wyrazy pokrewne, bliskoznaczne, przeciwstawne
- rozróżnia zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz zdania pojedyncze i złożone
- dostrzega i opisuje związki między wyrazami w zdaniu
- rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące.

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Uczeń:

- pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o:
 - a) wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych (pisze poprawnie wyrazy z u, ó, ź, rz, h, ch, stosując w praktyce poznane reguły ortograficzne),
 - b) zapisie „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami
 - d) sposobach pisania nazw własnych i nazw pospolitych,
- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika (kończy zdanie kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem w zależności od intencji, rozdziela przecinkami jednorodne części wypowiedzi, rozdziela przecinkami zdania złożone, stawia przecinek przed odpowiednim spójnikiem, używa myślnika przy zapisie dialogu, stawia dwukropek przed wyliczeniem, wprowadza cytat do tekstu, stosując cudzysłów).

klasa 5

CZYTANIE

Uczeń:

- czyta ze zrozumieniem teksty literackie i popularnonaukowe,
- wyszukuje w tekście istotne informacje,
- formułuje pytania do tekstu,
- rozumie polecenia, instrukcje, informacje,
- czyta wyraziście (przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, stosuje odpowiednią intonację),
- czyta tekst z podziałem na role.

ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

Uczeń:

- słucha z uwagą i zrozumieniem,
- wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (np. prawda-falsz),
- rozpoznaje intencje i uczucia nadawcy, np. radość, smutek,
- dokonuje selekcji informacji,
- układa informacje od najbardziej szczegółowych do ogólnych,
- odróżnia realizm od fantastyki,
- czyta różnego rodzaju teksty; rozróżnia je ze względu na tematykę i język,
- odróżnia autora od narratora,
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi,
- wskazuje w tekście i posługuje się pojęciami: świat przedstawiony, bohater, narrator, proza, poezja, wątek, fikcja literacka,
- identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy,

- określa temat i główną myśl tekstu,
- wskazuje w utworze poetyckim epitety, porównania, uosobienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, przenośnie, następnie wyjaśnia ich funkcję,
- określa nastrój utworu, nazywa uczucia, które wywołała w nim lektura utworu,
- identyfikuje bajkę, mit, przysłowie, komiks, baśń,
- odczytuje morał w bajce, objaśnia go,
- wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska),
- świadomie korzysta z zasobów różnych mediów, analizuje ich ofertę,
- odróżnia utwór o tematyce biblijnej od mitologii,
- wyjaśnia funkcję środków stylistycznych w wierszu,
- dostrzega różnicę między instrukcją a przepisem,
- dostrzega uniwersalne wartości tekstów literackich,
- omawia charakterystyczne elementy mitu, bajki, legendy, opowieści biblijnej.

WYPOWIEDŹ USTNA (MÓWIENIE)

Uczeń:

- mówi na temat, prezentuje własne zdanie i uzasadnia je,
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, mimika, postawa ciała),
- bierze udział w dyskusji i przestrzega jej zasad,
- dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz do zamierzonego celu,
- operuje w swoich wypowiedziach słownictwem z określonego kręgu tematycznego (np. wakacje, szkoła,)
- potrafi opowiedzieć treść poznanego utworu,
- podejmuje próbę sformułowania argumentów,
- objaśnia znaczenie podstawowych związków frazeologicznych pochodzenia mitologicznego i biblijnego, próbuje włączyć je do swojego języka,
- wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy.
- opowiada o wydarzeniach ze swego życia, redaguje wypowiedź na zadany temat,
- w wypowiedziach odwołuje się do własnych doświadczeń,
- prezentuje przed klasą lekturę dodatkową
- potrafi przeprosić, podziękować, w uprzejmy sposób odmówić,
- formułuje pytania dotyczące omawianego tekstu.

PISANIE

Uczeń:

- redaguje opowiadanie z elementami opisu,
- przekształca dialog w tekst ciągły i tekst ciągły w dialog,
- poprawnie zapisuje dialog i włącza go w spójny tekst (opowiadanie),
- redaguje plan na podstawie opowiadania,
- układa plan szczegółowy – tworzy opowiadanie twórcze i odtwórcze,

- opisuje postaci rzeczywiste i literackie, przedmioty i krajobrazy
- zdaje relacje z wydarzeń, których był świadkiem lub uczestnikiem,
- oddaje sprawozdawczy charakter wypowiedzi, podając informacje o miejscu, czasie, osobach i przebiegu wydarzeń
- sporządza notatkę w postaci schematu, tabeli, wykresu - buduje zdania pojedyncze i złożone,
- sporządza proste przepisy i instrukcje,
- tworzy zawiadomienie o wskazanych uroczystościach,
- redaguje ogłoszenie, zaproszenie i gratulacje oraz nadaje im odpowiednią formę graficzną,
- przekształca plan ramowy w plan szczegółowy,
- umiejętnie pisze wstęp, rozwinięcie i zakończenie w określonej formie wypowiedzi,
- stosuje narrację pierwszoosobową i trzecioosobową,
- pisze streszczenie na podstawie planu.

ŚWIADOMOŚĆ JĘZYKOWA (NAUKA O JĘZYKU)

Uczeń:

- stosuje formy grzecznościowe w przekazie pisemnym,
- wymienia okoliczności składania życzeń,
- odróżnia list od e-maila,
- prowadzi rozmowę telefoniczną,
- rozpoznaje intencję mówiącego,
- potrafi odmówić,
- wymienia stałe elementy zaproszenia,
- stosuje poprawne formy różnych części mowy,
- potrafi przekształcić zdania na równoważniki zdań i odwrotnie,
- wyodrębnia zdania składowe w zdaniach złożonych,
- rozpoznaje podmiot i orzeczenie w zdaniu,
- potrafi wskazać w zdaniu przydawkę, dopełnienie i okolicznik,
- odróżnia zdanie od równoważnika zdania,
- buduje zdania złożone podrzędnie,
- używa zdań złożonych współrzędnie,
- rozróżnia formy czasu teraźniejszego, przeszłego i przyszłego.

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Uczeń:

- **pisze poprawnie** wyrazy z u, ó, ź, rz, h, ch, stosując w praktyce poznane reguły ortograficzne,
- potrafi odróżnić głoski dźwięczne od bezdźwięcznych,
- odróżnia głoski ustne od nosowych,
- pisze poprawnie (łącznie lub rozdzielnie) rzeczowniki, przymiotniki, czasowniki, przysłówki z przeczeniem nie,

- poprawnie zapisuje cząstki -bym, -byś, -by z różnymi częściami mowy,
- zna i stosuje zasady pisowni wielką i małą literą rzeczowników oraz przymiotników,
- poprawnie zapisuje wyrazy z ą, ę, om, on, em i en,
- potrafi poprawnie postawić przecinek w zdaniu pojedynczym i złożonym,
- stawia przecinek przed odpowiednim spójnikiem,
- wprowadza cytat do tekstu, stosując dwukropek i cudzysłów.

KLASA 6:

CZYTANIE

Uczeń:

- czyta płynnie ze zrozumieniem teksty literackie i popularnonaukowe
- wskazuje w tekście informacje, przetwarza je i korzysta z nich w określonym celu
- rozumie polecenia, instrukcje i informacje oraz potrafi przekazać je innym
- odnajduje w tekście wskazany fragment i potrafi zastosować go w formie cytatu
- czyta i wygłasza tekst ze świadomością jego budowy i sensu
- odczytuje teksty użytkowe ze świadomością ich celu
- rozumie i przetwarza dane z tekstu, tabeli i wykresu
- wyszukuje informacje i formy wyrazów w słownikach i encyklopediach
- posługuje się internetem w celu wyszukiwania i korzystania z informacji

ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

Uczeń:

- wskazuje elementy świata przedstawionego i rozumie ich rolę w utworze literackim
- rozumie pojęcie fikcji literackiej
- odczytuje problemy przedstawione w utworze, komentuje je samodzielnie
- ocenia i komentuje postępowanie bohaterów
- rozpoznaje narratora i sposób prowadzenia narracji
- określa funkcję i właściwości gatunkowe tekstów- nazywa rodzaje powieści
- rozpoznaje gatunki literackie i podaje ich cechy (baśń, mit, legenda, wiersz, bajka, opowiadanie, powieść)
- dostrzega swoiste cechy języka poetyckiego, rozpoznaje środki stylistyczne
- wskazuje elementy budowy wiersza (wers, zwrotka, rytm, rym, refren)
- odczytuje intencje autora i przenośny sens utworu
- rozumie sposób funkcjonowania przekazów medialnych i zna związaną z nimi terminologię
- rozpoznaje środki wyrazu sztuki filmowej, teatralnej i przekazów ikonicznych

WYPOWIEDŹ USTNA (MÓWIENIE)

Uczeń:

- wypowiadając się na określony temat buduje zdania poprawne pod względem językowym i adekwatne do celu wypowiedzi
- formułuje logiczne i spójne wypowiedzi na interesujące go tematy
- pracując w zespole prowadzi rozmowę na określony temat

- wyraża własne zdanie i uzasadnia je przy pomocy argumentów
- wypowiada się na temat przeczytanych tekstów
- wypowiadając się na różne tematy stosuje urozmaicone słownictwo odpowiednio do celu wypowiedzi
- wygłasza z pamięci wiersze podejmując próbę ich interpretacji

PISANIE

Uczeń:

- redaguje poprawnie i ze świadomością celu teksty o charakterze użytkowym (zaproszenie, ogłoszenie, zawiadomienie, instrukcję, przepis kulinarny, notatkę, list prywatny, oficjalny i interwencyjny)
- potrafi skonstruować plan własnej wypowiedzi
- tworzy opowiadania ustne i pisemne, włącza w nie dialog i opisy
- streszcza tekst zachowując jego spójność
- opisuje stosując właściwe słownictwo (przedmiot, wygląd postaci, dzieło sztuki, krajobraz)
- prezentuje postać stosując słownictwo charakteryzujące człowieka
- relacjonuje wydarzenia z punktu widzenia uczestnika bądź obserwatora - sprawozdanie
- tworząc własne teksty przestrzega poznanych norm ortograficznych i interpunkcyjnych; wykorzystuje wiedzę o: wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz formach fleksyjnych, różnicach w wymowie i pisowni samogłosek i spółgłosek, pisowni „nie” z różnymi częściami mowy, sposobie pisania nazw własnych
- buduje zdania poprawnie pod względem językowym, stosuje właściwe formy wyrazów
- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych

ŚWIADOMOŚĆ JĘZYKOWA (NAUKA O JĘZYKU)

Uczeń:

- rozpoznaje rodzaje głosek, właściwie stosuje akcent wyrazowy i intonację
- zna i świadomie stosuje różne formy części mowy, potrafi poprawnie odmieniać wyrazy, zaznacza temat i końcówkę odmienianego wyrazu,
- rozpoznaje wyrazy pokrewne, zna budowę słowotwórczą wyrazu
- rozróżnia wyrazy bliskoznaczne, wieloznaczne i przeciwstawne, stosuje je we własnych wypowiedziach i poszukuje ich w odpowiednich słownikach
- rozpoznaje równoważnik zdania, zdanie pojedyncze i złożone potrafi przekształcić zdania na równoważniki zdań i odwrotnie
- buduje różne rodzaje zdań w zależności od celu wypowiedzi
- dostrzega i opisuje związki między wyrazami w zdaniu, przedstawia je na wykresie, wyróżniając związek główny i związki poboczne
- wskazuje poprawnie części zdania, stosuje różne rodzaje podmiotów i orzeczeń
- rozpoznaje funkcję wyrazów użytych w wypowiedziach (podmiot, orzeczenie, określenia)

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Uczeń:

- pisze poprawnie wyrazy z **u, ó, ź, rz, h, ch**, stosując w praktyce poznane reguły ortograficzne,
- poprawnie zapisuje wyrazy z **ą, ę, om, on, em i en**,
- Stosuje zgodnie z regułami pisowni **małej i wielkiej litery** (nazwy własne oraz pisownia tytułów książek i czasopism)
- Stosuje zgodnie z regułami pisowni łączną i rozdzielną cząstek **bym, byś, by**
- Stosuje zgodnie z regułami pisowni łączną i rozdzielną partykuły **nie**
- Stosuje zgodnie z regułami końcówki **-ji, -i** w dopełniaczu, celowniku, miejscowniku rzeczowników zakończonych na **-ja** lub **-ia**
- Zapisuje prawidłowo przedrostki **z-, s-, wz-, roz-, bez-** oraz zakończenia **-dzki, -cki, -dztwo, -ctwo**
- Zapisuje prawidłowo wyrażenia przyimkowe oraz przyimki złożone
- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika (kończy zdanie kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem w zależności od intencji, rozdziela przecinkami jednorodne części wypowiedzi, rozdziela przecinkami zdania złożone, stawia przecinek przed odpowiednim spójnikiem, używa myślnika przy zapisie dialogu, stawia dwukropek przed wyliczeniem, wprowadza cytaty do tekstu, stosując cudzysłów).